

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,

Judecători – Eremciuc Ghenadie și Mânăscu Igor,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Paciurca Iulian în numele inculpatului Mihăescu Valentin, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 17 martie 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Mihăescu Valentin XXXXX, născut
la XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 07.12.2021-17.03.2022;

Instanța de apel: 11.04.2022-15.11.2022;

Instanța de recurs: 07.02.2023 - 16.01.2024.

Asupra recursului în cauză, completul de judecată

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 17 martie 2022, **Mihăescu Valentin XXXXX** a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 185 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **7 (șapte) ani**, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pasat Sorina s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de drept civil.

1.1. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, inculpatul Mihăescu Valentin, acționând cu intenție, având acces liber în apartamentul nr. XXXXX din casa XXXXX amplasată pe strada XXXXX, în municipiul Bălți, în perioada de timp cuprinsă începând cu luna noiembrie 2012 și până în luna martie 2013, pe ascuns, a sustras următoarele bunuri: aparat de telefonie mobilă „SONY Xperia Sola” de culoare neagră cu prețul de 2 000,00 lei, aparat de telefonie mobilă „SAMSUNG GT-S5250” de culoare neagră

cu prețul de 1 000,00 lei, aparat de telefonie mobilă „SONY ERICSSON Xperia play” de culoare neagră cu prețul de 2 000,00 lei, laptopul de model „SAMSUNG” de culoare surie întunecată cu prețul de 4 000,00 lei, camera video „Panasonic”, amplasată în husă la preț de 1 300,00 lei, baza de telefonie fixă cu două receptoare de telefonie fixă de model „Panasonic” la preț de 1 000,00 lei, aparat foto de model „SONY” la preț de 1 000,00 lei, mașina de găurit „Sparky” la preț de 1 000,00 lei, șurubelniță automatizată la preț de 1 000,00 lei, două perechi de cercei din aur la prețul total de 5 500,00 lei, 700 EURO (echivalentul a 10 200,00 lei), set de tăcămuri în servietă de culoare întunecată la preț de 4 000 de ruble ruse (echivalentul a 1 600,00 lei), certificat de proprietate asupra imobilului și anume asupra apartamentului nr. XXXXX de pe str. XXXXX, nr. XXXXXX, mun. Bălți, costul documentului fiind de 1 000,00 lei, bani în sumă de 10 000 EURO (echivalentul a 160 000,00 lei, la momentul sustragerii) care se aflau în cutie cu lenjerie, cheile de la garajul nr. 48 din cooperativa posesorilor de garaje nr. 2 amplasată pe str. XXXXX, mun. Bălți, cu ajutorul cărora a descuiat și pătruns în el, de unde a sustras un aparat de sudat de culoare oranj cu prețul 2 500,00 lei, 4 anvelope de iarnă cu mărimea 215/65/R16 de model „Hankook” cu prețul total de 16 000,00 lei, iar cu lucrurile sustrate a părăsit locul crimei, cauzând astfel părții vătămate Rusu Tudor XXXXX prejudiciul material estimat prin sumă totală de 210 100,00 lei (două sute zece mii, una sută de lei).

Conform dispozițiilor art. 126 Cod penal, coroborate cu prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 951 din 20.12.2012 „Cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013,, conform căreia salariul mediu pe economie a constituit 3 850,00 lei, suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune constituie proporții deosebit de mari.

Pe baza stării de fapt constatate mai sus, *în drept*, acțiunile lui Mihăescu Valentin au fost încadrate juridic în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, furtul, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari*.

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia a declarat apel **avocatul Paciurca Iulian în numele inculpatului Mihăescu Valentin**, prin care au solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie dispus încetarea procesului penal privind învinuirea înaintată lui Mihăescu Valentin în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, în privința sustragerii sumei de 10 000 euro, echivalentul a 160 000 lei, din motivul lipsei plângerii părții vătămate, cu reîncadrarea faptei comise de Mihăescu Valentin în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, și încetarea procesului în această parte conform prevederilor art. 2 din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În susținerea apelului au fost invocate următoarele motive:

- unele concluzii expuse în sentința contestată se contrazic cu circumstanțele de fapt ale cauzei, întrucât la judecarea cauzei instanța nu a clarificat cert chestiunea cu privire la existența faptei de sustragere a sumei de 10 000 euro;
- pe parcursul urmăririi penale nu au fost acumulate probe pertinente și concludente care ar confirma cu certitudine existența sumei în valoare de 10 000 euro, în apartamentul părții vătămate în perioada anului 2013;

- a solicitat instanței de apel să dea o apreciere critică declarațiilor părții vătămate și a martorului, privind depistarea lipsei banilor în mărime de 10 000 euro, cu reîncadrarea acțiunilor de sustragere a bunurilor comise de Mihăescu Valentin în baza art. 186 alin. (2) Cod penal;

- consideră că acuzatorul de stat neîntemeiat i-a înaintat învinuirea lui Mihăescu Valentin în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, or, din materialele cauzei se atestă plângerea părții vătămate depusă la data de 14.05.2013, din care rezultă lipsa bunurilor materiale în valoare de 47 500 lei, în acest sens fiind pornită urmărirea penală prin ordonanța Procuraturii mun. Bălți din 16 mai 2013;

- potrivit circumstanțelor cauzei se constată că, fapta infracțională de sustragere a bunurilor materiale în valoare totală de 210 100 lei, inclusiv 10 000 euro, la echivalentul bănesc în mărime de 160 000 lei, este incriminată lui Mihăescu Valentin în circumstanțele concubinării acestuia împreună cu partea vătămată Rusu Sorina. La caz, partea vătămată a depus o plângere la data de 14.05.2013 doar pe faptul lipsei bunurilor în valoare de 47 500 lei, iar în partea sumei de 10 000 euro considerată ca fiind sustrasă la fel de către inculpat, a reieșit din declarațiile date de către aceasta din urmă, fără a fi înregistrată o plângere în condițiile art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală;

- în cazul în care partea vătămată, având capacitate de exercițiu, nu a depus plângere pe faptul dispariției sumei de 10 000 euro, urmărirea penală desfășurată în raport cu Mihăescu Valentin pe faptul sustragerii sumei de 10 000 euro, echivalentul a 160 000 lei, are un caracter neîntemeiat și urmează a fi încetată în baza art. 275 pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece urmărirea penală pe o asemenea categorie de infracțiuni, poate fi începută doar în temeiul plângerii victimei, care în cauza penală vizată lipsește.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022, apelul avocatului Iulian Paciurca în numele inculpatului Mihăescu Valentin a fost admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a sentinței în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

*Mihăescu Valentin XXXXX se recunoaște vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) Cod penal și în baza acestei legi i se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **5 (cinci) ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.*

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond în latura acțiunii civile au fost menținute fără modificări.

3.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, constatând examinarea multilaterală a cauzei penale în privința inculpatului Mihăescu Valentin de către instanța de fond, cu cercetarea obiectivă a probelor administrate pe caz, cu aprecierea corectă și la justa valoare a împrejurărilor de fapt și a aspectelor de drept, a conchis că soluția emisă pe caz este una legală și întemeiată.

Prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și în baza art. 101 Cod de procedură penală a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Sub aspectul celor reținute, instanța de apel a notat că în rezultatul cercetării obiective și multilaterale a probelor administrate în prezenta cauză în instanța de apel, dovedesc cu certitudine comiterea de către inculpatul Mihăescu Valentin a infracțiunii incriminate.

Deși inculpatul recunoaște parțial vina în comiterea infracțiunii, vinovăția acestuia a fost pe deplin dovedită prin următoarele probe:

Declarațiile părții vătămate Pasat Sorina, date în instanța de fond și cercetate în instanța de apel, din care reiese că în lipsa părinților se întâlnea cu Mihăescu Valentin și rămânea deseori la ei în apartament. În decembrie 2012 a observat că din apartament încep a dispărea lucruri, bunuri materiale și haine. Fiindcă prietenul ei a fost anterior condamnat pentru sustrageri, inclusiv din apartamentul lor, a început a-l bănuși pe dânsul că anume el sustrage bunuri din apartament. Văzând că din casă au dispărut 3 telefoane mobile de model „SAMSUNG GT-S5250” „SONY ERICSSON Xperia Play” și „SONY Xperia Solo”, l-a anunțat pe Mihăescu Valentin că dacă nu le restituie atunci o să se adreseze la poliție. La care Mihăescu Valentin a spus că în timpul apropiat le va întoarce. Timpul a trecut, dar Mihăescu Valentin nu se ținea de cuvânt. La insistența ei, în una din zile Mihăescu Valentin a spus că pentru restituirea bunurilor este nevoie de bani. A mers cu Mihăescu Valentin în centrul orașului Bălți, în fața magazinului „MIR”. Mihăescu Valentin a spus că anume în această gheretă a predat telefoanele sustrase din apartament și pentru restituirea lor trebuie 5 000 lei. Ea i-a transmis 2 200 lei, iar Mihăescu Valentin a intrat în gheretă și a ieșit cu telefonul mobil „SONY Xperia Solo”, pe care i l-a întors și a spus că celelalte lucruri o să fie restituite mai târziu. În perioada cât a locuit în apartament el a sustras mai multe bunuri în sumă totală de 47 500 lei, care pentru ea constituie o daună considerabilă. Peste un timp Mihăescu Valentin a plecat în Federația Rusă fără a o anunța pe dânsa.

Fiind audiată suplimentar în calitate de parte vătămată, Rusu Sorina a declarat că, ulterior a constatat că au mai fost sustrase: un set de tacâmuri în servietă la preț de 1 600 lei, certificat de proprietate asupra apartamentului, apreciat la suma de 1 000 lei, bani în sumă de 10 000 euro, echivalentul a 160 000 lei. Reieșind din cele adăugate, suma prejudiciului constituie 210 100,00 lei.

În ședința instanței de apel, fiind audiată parte vătămată, Rusu Sorina a declarat că, ulterior a constatat că suma de bani în mărime de 10 000 de euro, au fost găsiți, în legătură cu ce a solicitat să-și retragă cererea privitor la această sumă, ca fiind suma care nu a fost sustrasă de către inculpat.

Declarațiile martorului Rusu Tudor, date în instanța de fond și cercetate în instanța de apel, din care reiese că este tatăl Sorinei Rusu și se află mai mult timp peste hotarele țării. A mai relatat că despre sustragerea mai multor bunuri din apartament a aflat de la fiica sa Sorina. Fiind audiat adăugător în calitate de martor, Rusu Tudor în esență a declarat că, în luna septembrie a anului 2013 a revenit acasă de peste hotare. În timpul unei curățenii în apartament, a depistat pe cabina de duș un duplicat de cheie de la apartament. De asemenea a declarat că în luna mai a anului 2013, prin rețele de socializare, a stabilit numărul de contact a lui Mihăescu Valentin, care atunci se află în suburbia orașului Sankt Petersburg din Federația Rusă. În cadrul conversației prin telefon cu Mihăescu Valentin ultimul a declarat că într-adevăr a sustras bunurile din apartament, dar s-a obligat să restituie echivalentul prejudiciului

în bani. Cu Mihăescu Valentin a menținut conversații câteva luni, după care numărul de telefon a fost scos din rețea.

În confirmarea vinovăției inculpatului Mihăescu Valentin instanța de apel a reținut inclusiv și documentele și procesele-verbale ale acțiunilor procesuale:

Volumul I

- plângerea părții vătămate Rusu Sorina, prin care solicită tragerea la răspundere penală a numitului Mihăescu Valentin pentru furtul comis în perioada în care au concubinat, valoarea prejudiciului cauzat estimat prin suma de 47 500,0 lei (f.d. 4);

- *procesul-verbal de cercetare la fața locului de examinare a apartamentului nr. 108 de pe strada Nicolae Iorga nr. 30, aflat în proprietatea familiei Rusu (f.d. 7);*

- *proces-verbal de examinare a obiectelor, însoțit cu planșa fotografică, care adevăresc prezența bunurilor sustrase la partea vătămată (f.d. 22-23);*

- *proces-verbal de ridicare din 26.05.2013, în rezultatul cărui fapt a fost ridicat telefonul mobil de model „Sony Ericsson Xperia play” și o filă de hârtie cu datele de buletin a lui Mihăescu Valentin (f.d. 36);*

- *proces-verbal de examinare a obiectelor, și anume telefon mobil de model „Sony Ericsson Xperia play” și o filă de hârtie cu datele de buletin a lui Mihăescu Valentin (f.d. 38).*

În cele din urmă, instanța de apel a considerat ca fiind dovedită pe deplin săvârșirea de către Mihăescu Valentin a infracțiunii incriminate, în împrejurările de fapt descrise în rechizitoriu, constatate și dovedite în instanța de fond.

Totodată, starea de fapt reținută și de drept apreciată, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate și analizate în cuprinsul sentinței, verificate suplimentar la judecarea cauzei în ordine de apel.

Pe marginea alegațiilor apărătorului Iulian Paciurca, care în apelul declarat a invocat lipsa probelor care confirmă învinuirea înaintată inculpatului, instanța de apel, verificând temeinicia acuzațiilor în baza probelor prezentate în instanța de apel, care au fost obiect de cercetare inclusiv în prima instanță, a constatat înafara oricărui dubiu rezonabil existența faptelor incriminate inculpatului Mihăescu Valentin, săvârșite cu vinovăție.

Deși în opinia inculpatului sentința a fost adoptată exclusiv în baza declarațiilor părții vătămate și a martorului, totuși în fața instanței de apel a fost prezentat un probatoriu amplu și complex, care dovedesc faptele reținute în sarcina lui Mihăescu Valentin.

La fel, a fost apreciat ca nefondat și argumentul privitor la presupusele neconcordanțe între declarațiile părții vătămate Rusu Sorina și a martorului Rusu Tudor, referitor la circumstanțele în care ultimii au depistat lipsa banilor din apartament în mărime de 10 000 euro. Or, apărătorul nici nu a indicat care anume sunt divergențele între declarațiile părții vătămate și ale martorului. Totodată, chiar și în ipoteza prezenței neconcordanțelor în declarații în aspectul indicat de apelant, instanța de apel a conchis că aceste neconcordanțe nu afectează încadrearea juridică a acțiunilor ilegale ale inculpatului și nu îl dezvinovățesc pe ultimul în nici un mod.

În procesul aprecierii probelor prezentate instanței de apel, nu au fost identificate careva neclarități. De altfel, ansamblul materialelor cu care a luat cunoștință instanța deslușesc cu suficientă claritate circumstanțele săvârșirii infracțiunii de către Mihăescu

Valentin, calificată de prima instanță în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, fiind dovedite cu certitudine împrejurările descrise în actul de învinuire și constatate prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 17.03.2022.

De asemenea, instanța de apel a mai respins criticile potrivit cărora declarațiile părții vătămate și a martorului cu privire la dispariția sumei de 10 000 euro, depuse peste 6 ani, în anul 2019, nu echivalează cu o plângere a acesteia în condițiile prevăzute de art. 276 alin. (1) din Codul de procedură penală, astfel apărătorul considerând că partea vătămată nu a depus o plângere pe faptul dispariției sumei de 10 000 euro. Or, sustragerea de către inculpat a sumei de 10 000 euro a fost săvârșită în aceeași perioadă de timp și în aceleași circumstanțe în care au fost sustrate și celelalte bunuri, acțiunile inculpatului constituind un tot întreg indivizibil, fiind înfăptuite cu scopul de a săvârși infracțiunea prevăzută la art. 186 alin. (5) Cod penal. În asemenea caz, nu era necesară depunerea unei plângeri separate de către partea vătămată în privința sustragerii sumei de 10 000 euro, declarațiile suplimentare a părții vătămate în acest sens constituind un motiv întemeiat pentru înaintarea lui Mihăescu Valentin a învinuirii în baza art. 186 alin. (5) Cod penal.

În continuare, instanța de apel s-a referit la modificările operate în dispoziția normei art. 186 Cod penal și a constatat că valoarea bunurilor sustrate ca semn calificativ al componenței de infracțiune, care prevede răspunderea pentru sustragere, se determină ținându-se seama de valoarea bunurilor sustrate, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform Hotărârii Guvernului RM nr. 951 din 20.12.2012 „Cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013” salariul mediu pe economie a constituit 3 850,00 lei.

Potrivit sentinței, valoarea prejudiciului cauzat părții vătămate de către inculpatul Mihăescu Valentin constituia 210 100 lei, adică 54,57 salarii medii lunare pe economie. Astfel, la data comiterii infracțiunii de către Mihăescu Valentin (noiembrie 2012 - martie 2013), încadrarea juridică a acțiunilor acestuia era corectă.

Ulterior, prin Legea nr. 247 privind modificarea și completarea unor acte legislative din 29.07.2022, în vigoare din 26.08.2022, au fost modificate prevederile art. 186 Cod penal, potrivit cărora, alineatele (4) și (5) au următorul cuprins:

„(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(5) Acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.”.

Prin urmare, a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpatului, care potrivit art. 10 Cod penal, are efect retroactiv și se răsfrânge asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa.

Din considerentele enunțate s-a impus soluția de reîncadrare a acțiunilor lui Mihăescu Valentin din prevederile art. 186 alin. (5) Cod penal în cele ale art. 186 alin. (4) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit în proporții mari, or la

momentul săvârșirii sustragerii bunurilor de la partea vătămată (noiembrie 2012 - martie 2013) potrivit Hotărârii Guvernului RM nr.951 din 20.12.2012 „Cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013” salariul mediu pe economie a constituit 3 850,00 lei. Prin urmare, prejudiciul cauzat părții vătămate, și anume 210 100 lei de către inculpatul Mihăescu Valentin, potrivit modificărilor operate la art. 186 alin. (4) Cod penal, constituie 54,57 salarii medii lunare pe economie, ceea ce nu mai formează proporții deosebit de mari.

La determinarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele stabilite în prezenta cauză penală, și în corespundere cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de caracterul și gradul de pericol social, de personalitatea inculpatului Mihăescu Valentin, care nu este la prima abatere a legii penale, anterior săvârșind infracțiuni similare, a considerat că scopul pedepsei penale va putea fi atins în cazul inculpatului, prin stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs de către **avocatul Paciurca Iulian în numele inculpatului Mihăescu Valentin**, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor pronunțate pe caz, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care fapta lui Mihăescu Valentin să fie reîncadrată juridic în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea victimei și a inculpatului, inclusiv retragerea plângerii victimei.

În argumentarea recursului declarat, apărătorul afirmă că partea vătămată Pasat (Rusu) Sorina Tudor a confirmat despre faptul că, în perioada 2010-2013 a locuit în concubinaj cu Mihăescu Valentin și a observat că în perioada menționată din locuința acestora au început să dispară bunuri, fapt despre care s-a plâns organului de drept în vederea tragerii la răspundere a lui Mihăescu Valentin, deoarece ultimul a recunoscut că a sustras anumite bunuri, însă nu le-a restituit în totalitate, precum a promis.

Totodată, partea vătămată Rusu Sorina a declarat în procesul de audiere în instanța de judecată despre faptul că, Mihăescu Valentin anterior până la sustragerea bunurilor invocate în rechizitoriu, i-a mai sustras o sumă de 10 000 euro, pe care s-a obligat să o restituie în termenul stabilit prin recipisă notarială. Până la etapa actuală, Mihăescu Valentin nu a întors suma precedentă de 10 000 euro, iar suma de 10 000 euro care figurează în prezenta cauză de urmărire penală este alta și nu constituie aceeași sumă de bani sustrasă în perioada indicată în rechizitoriu. Prin procesul-verbal de audiere a părții vătămate Rusu Sorina din 28 ianuarie 2019, se atestă că ultima a aflat despre lipsa sumei în valoare de 10 000 euro, sustrasă pe cazul respectiv, aproximativ în luna noiembrie 2013, de la tatăl ei Rusu Tudor.

De asemenea, se susține că în cadrul urmăririi penale Pasat Sorina a depus o cerere prin care a solicitat repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 47 500 lei, iar prin ordonanța organului de urmărire penală din 15.05.2019 a fost recunoscută în calitate de parte civilă, ulterior prin procesul-verbal de audiere a părții vătămate din 28.01.2019, partea vătămată Pasat Sorina a solicitat recuperarea prejudiciului în sumă de 210 100 (două sute zece mii o sută).

Potrivit circumstanțelor cauzei se constată că, fapta infracțională de sustragere a bunurilor materiale în valoarea indicată în plângere și anume de 47 500 lei, este încriminată lui Mihăescu Valentin în circumstanțele concubinării acestuia împreună cu partea vătămată Rusu Sorina.

La caz, partea vătămată a depus plângere la data de 14.05.2013 doar pe lipsa bunurilor în valoare de 47 500 lei, ulterior în instanța de apel fiind prezentată o tranzacție de împăcare dintre inculpat și partea vătămată, cu depunerea cererii de către partea vătămată privind retragerea plângerii pe caz.

Referitor la suma de 10 000 euro, în instanța de apel au fost prezentate probe care dovedesc poziția apărării în instanța de fond și anume, lipsa comiterii faptei. Întru reiterarea acestei poziții, se atrage atenția asupra procesului-verbal privind audierea cet. Rusu Valentina, soția martorului Rusu Tudor, care a declarat că a găsit sursele financiare în valoare de 10 000 euro, pe care considera că le-a sustras Mihăescu Valentin. Declarațiile Valentinei Rusu au fost confirmate în instanța de apel de către partea vătămată.

Consideră recurentul că instanța de apel a judecat cauza în mod inequitabil, ignorându-se aprecierea elementului probatoriu prezentat de apărare și anume, a procesului-verbal privind audierea lui Rusu Valentina, care potrivit declarațiilor martorului Rusu Tudor, este și coproprietară a sumei de bani în mărime de 10 000 euro.

4.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție a depus referință, prin care a solicitat inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

5. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art. 3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.*

Concomitent, Legea nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (*modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție*) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin. (3) al Legii nr. 246, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursul declarat în prezenta cauză penală, urmează a fi examinat în baza temeiurilor anterioare, întrucât acesta a fost declarat până la data de 01.09.2023.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

În acord cu prescripțiile art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit

instanței de apel se referă la următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, și dacă toate aceste probe în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel la judecarea cauzei, acestea se referă la următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În speța dată, completul de judecată consideră ca fiind relevante speței date prevederile art. 413 alin. (1) Cod de procedură potrivit căroră (1) *La judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.*

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Verificând decizia contestată sub aspectele relevate, instanța de recurs constată că, argumentele invocate de partea apărării în cererea de recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauza dată, or, din conținutul deciziei contestate rezultă că instanța de apel, susținând concluziile primei instanțe referitoare la stabilirea vinovăției inculpatului pentru fapta de sustragere, a conchis cu fermitate asupra existenței unui probatoriu incontestabil și pertinent, care a dovedit sustragerea bunurilor (banilor) **în valoare totală de 210 100 lei**, reținând în acest sens următoarele probe materiale: plângerea părții vătămate Rusu Sorina, prin care solicită tragerea la răspundere penală a numitului Mihăescu Valentin pentru furtul comis în perioada în care au concubinat, valoarea prejudiciului cauzat estimat prin suma de 47 500,0 lei (f.d. 4); procesul-verbal de cercetare la fața locului de examinare a apartamentului nr. 108 de pe strada Nicolae Iorga nr. 30, aflat în proprietatea familiei Rusu (f.d. 7); proces-verbal de examinare a obiectelor, însoțit cu planșa fotografică, care adevăresc prezența bunurilor sustrase la partea vătămată (f.d. 22-23); proces-verbal de ridicare din 26.05.2013, în rezultatul cărui fapt a fost ridicat telefonul mobil de model „Sony Ericsson Xperia play” și o filă de hârtie cu datele de buletin a lui Mihăescu Valentin (f.d. 36); proces-verbal de examinare a obiectelor, și anume telefon mobil de model „Sony Ericsson Xperia play” și o filă de hârtie cu datele de buletin a lui Mihăescu Valentin (f.d. 38) (f.d. 131, vol. II).

Însă, un prim aspect asupra căruia atrage atenția completul de judecată se referă la concluzia instanței de apel formulată în mod generic, prin care a conchis că: „Deși în opinia inculpatului sentința a fost adoptată exclusiv în baza declarațiilor părții vătămate și a

martorului, totuși în fața instanței a fost prezentat un probatoriu amplu și complex, care dovedesc faptele reținute în sarcina lui Mihăescu Valentin.” (f.d. 134, vol. II).

Distinct de constatările instanței de apel evidențiate mai sus, în decizia contestată nu se atestă o analiză aprofundată a probelor care ar indica în mod expres și neechivoc că inculpatul a sustras anume suma de 10 000 euro (echivalentul a 160 000 lei), care de altfel a și constituit, printre altele, obiectul judecării cauzei în apel. Or, la judecarea cauzei în apel, instanța de judecată urma să desfășoare analiza integrală a probelor pe care s-a bazat la formularea concluziei privind demonstrarea vinovăției inculpatului în sustragerea bunurilor (bani) estimate la 210 000 lei, dar nu să enumere doar probele prezentate de către organul de urmărire penală prin actul de sesizare a instanței de judecată.

Cu atât mai mult că, în cadrul ședinței de judecată, apărătorul inculpatului, Paciurca Iulian a înaintat un demers prin care a solicitat instanței administrarea de noi probe (f.d. 92, vol. II), și anume declarațiile lui Rusu Valentina (f.d. 88.89, vol. II) care a comunicat că în vara anului 2022, făcând curățenie generală în apartament a găsit suma de 10 000 euro, pe care a considerat-o ca fiind sustrasă de către Mihăescu Valentin. Demersul discutat a fost admis de către instanța de apel (f.d. 93, vol. II), însă în decizia adoptată, instanța a omis să se expună pe marginea acestuia, circumstanță care echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei.

Pe lângă cele notate, instanța de recurs observă că, parte vătămată Rusu Sorina, fiind audiată în instanța de apel, a declarat că, ulterior, a constatat că suma de bani în mărime de 10 000 de euro, au fost găsiți, în legătură cu ce a solicitat să-și retragă cererea privitor la această sumă, ca fiind suma care nu a fost sustrasă de către inculpat (f.d. 131, vol. II). Declarațiile vizate au fost reținute inclusiv și în decizia pronunțată, însă acestea nu au primit o apreciere din partea instanței, fiind formal trecute prin revistă în textul deciziei.

Prin urmare, completul de judecată consideră că instanța de apel a judecat cauza în mod superficial, fără a pătrunde în esența învinuirii înaintate și fără a da răspuns la argumentele părților formulate în apel, or, în cauza dedusă judecării au fost ridicate chestiuni referitoare la sustragerea sumei de 10 000 euro (echivalentul a 160 000 lei), care nu au intrat în vizorul instanței ierarhic inferioare.

Cele semnalate *supra*, denotă omisiunea instanței de apel de a motiva atât în fapt, cât și în drept decizia pronunțată, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate în raport cu legea.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a drepturilor omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești. Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Generalizând aspectele descrise, completul de judecată constată că instanța de apel nu s-a expus tuturor circumstanțelor cauzei, unele din ele rămânând fără analiza și apreciere cuvenită, fapt ce nu poate fi acceptat de către instanța de recurs, și din aceste considerente, se

impune soluția admiterii recursului declarat, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, întrucât erorile depistate nu pot fi remediate de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de motivele casării, să înlăture neconcordanțele admise și să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul declarat de către avocatul Paciurca Iulian în numele inculpatului Mihăescu Valentin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Mihăescu Valentin XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Mânăscurtă Igor